

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

● Egyes lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előzetési ár:
negyedre 1 forint 25 kr., félre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

A munkások betegségyezése. III.

E nagyfontosságú kérdéssel két előző cikkünkben behatóan és kimerítően foglalkozva, ismertettük azt általánosságban, főbb vonásaiban, úgy, ahogy azt nem csupán nálunk, de az egész országban kötelezővé teszi az erre alkotott országos törvény.

Hátra van még, hogy most már kiválóan csak a helyben alakult pénztár alakulásáról szóljunk és — már az eddigi tapasztalatok alapján, elmondjuk nézetünket a felől: mi a gyakorlatilag helyes az eddigi intézkedésekben? mi az, ami majd approbálva, javításra szorul?

Azt már említettük, hogy Nyír Gyula iparügyi tanácsnok még a múlt évben összehitt egy szervező bizottságot, amely a pénztáralakítás módozatait megállapítsa, az üdvös intézmény létesülését előkészítse.

A nevezett tanácsnok sok lelkesedéssel, még több munkakedvvel és szorgalommal fogott feladata megoldásához, amiért méltán dicséret illeti; mert az ő ügyszeretete nélkül a pénztár még ma sem, sőt beláthatatlan időkig nem kezdhetné meg áldásos működését.

Az általa megindított nyomon, a túl a kurcai teremben ülésezett bizottság megalkotta a pénztári szervezet egész vázát

Négy fokozatban állapították meg a heti járulékok: a tanoncoké 3 kr., női munkásoké 6 kr., férfi munkásoké 9 kr. és az önként belépőké 12 kr.-ban; bizonyára olyan csekély összeg, amelylyel nálunk, a mi viszonyaink közt magát senki megterhelhetne nem mondhatja.

A bizottság elkészítette a leendő pénztár költségelőirányzatát is, szigorúan számba véve a remélhető bevételeket és fikszizozva az elkerülhetetlen kiadásokat, amelyek keretében a pénztári tiszttség és orvos, továbbá a szolga fizetése és a hivatalos helyiség lakbérére is megállapítottatott.

Végül, szigorúan a törvényhez alkalmazkodva, kidolgozta a bizottság az alapszabályokat, amelyek im most már felsőbb jóváhagyást nyerve, alapját képezik az intézmény további működésének.

Ime, ily módon készült elő nálunk a betegségyező pénztár, amelynek tiszttségét, igazgatóságát, orvosát az iparügyi tanácsnok nevezte ki, szintén még a múlt ősszel, hogy az alapsza-

bályok felsőbb jóváhagyása mindenben kész szervezetet találjon, mellyel az intézmény működését nyomban meg is kezdhesse.

A gyors szervezkedésre mindez fölöttébb üdvös cselekedet volt. Csak így vált lehetségessé, aránylag rövid idő alatt testet adni az eszmének és mégis — már ez ideig sokfelől hallottunk panaszt az iránt, hogy az iparügyi tanácsnok nem hivta össze tanácskozásra ez ügyben az összes kerületi, vagy legalább a szentesi iparosokat, akiket ez az ügy mindenestre minden tekintetben, anyagilag is a legkövetlenebbül érinti és érdekl.

Azoknak, akik így panasznak, azt vehetnők fel, hogy iparosaink részéről — és ezt viszonzpanaszként hozzuk fel — a saját legkövetlenebb ügyeik iránt is olyan csekély, mondhatni semmi érdeklődést soha nem tapasztalni s hogy ennek folytán, ha az iparügyi tanácsnok meddő kísérletekkel tölti el az időt, az iparosok céltalan, mert eredménytelen tanácskozásra hívásával: úgy akkor a kerületi betegségyező pénztár megalakulása még jó ideig a jámbor óhajások közé sorakoznék nálunk.

Hiszen a fő az ilyen kérdésnél sohasem a forma, de mindenkor a lényeg. És ha ki valami üdvöset teremteni akar, nem szabad annak sohasem a formájába görcsösen megkapaszkodnia, hanem keresni a célhoz leggyorsabban elvívó módot és eszközöket. Az pedig kétségtelen tény, hogy egy 10—12 tagból álló, jól megválogatott szervező-bizottság könnyebben összehívható, működése gyorsabb tempójú és így hamarabb el is visz a kívánatos célhoz.

A fő az volt: hogy a pénztár megalakulása lehető rövid idő alatt készíttessék elő, hogy működését, amelyben a munkás-osztálynak az anyagi gondok ellen való mentessége nyer kifejezést, amelyetől csak jót és üdvöset várhatunk, mielőbb megkezdhesse.

Hogy aztán az a szervezet, amelyet így nyert, a célnak megfelelő; az így kinevezett tiszttség és igazgatóság feladata magaslatán álló lesz-e? — mindezt a gyakorlati tapasztalat fogja kipróbálni, amikor még mindig nincsen kizárva annak lehetősége, sőt szükségképen be is következik, hogy amit a gyakorlat nem jónak, üdvösnek fog bizonyítani, a szervezetből kiküszöböljük; azt plántálván helyére, amit

az összerdekeltség képviselője jónak és üdvösnek fog megismerni.

Igy és csakis így volt gyorsan elérhető a kívánatos cél, mely most már el is éretvén, az illető érdekeltek és általában az egész iparos-osztály további érdeklődésétől függ, hogy a pénztári szervezet keretében ezután mindenkor a gyakorlati tapasztalat érvényesüljön, az ügy javára és felvirágoztatására.

Ez az érdeklődés pedig bizonyára be fog következni, sőt fokról-fokra növekedni, a szerint, ahogy a munkás-osztály az intézmény üdvös voltának megismeréséhez eljut és önálló iparosaink is — belátván e pénztár áldásos voltát, minél tömegesebben lépnek majd be. Mert ez által anyagilag is érdekelve lévén, bizonyára sokkal élénkebb figyelemmel kísérik majd a tiszttség és igazgatóság munkásságát; nem késvén, ez úton szerzett tapasztalataikat a saját maguk és az összeség érdekében kellő helyen előadni és azoknak lehetőleg érvényt is szerezni.

Ezeket láttuk szükségesnek, a többfelől hallott és a szervezkedésre vonatkozó panaszok folytán, épp a szervezkedés előkészítő munkálatairól, megnyugtatóan elmondani.

Hallottunk azonban a kerületi betegségyező-pénztár hivatalos helyiségeinek elhelyezéséről is többfelől panaszt és éppen, mert kívánatosnak tartjuk, hogy minden, ezen ügyet érintő kérdés vagy panasz, hozzászólással — az ügy érdekében — meglegyen kellően vitatva, foglalkozni fogunk ezen panaszokkal is.

A panaszosok szerencsétlen gondolatnak tartják, hogy a pénztár a vásárhelyi-útca derekán, tehát nagyon távol a középponttól helyeztetett el, annival inkább, mert épp ottan, a tájon lakik a legkevesebb iparos.

Panaszukban felhozott indokaik körülbelül a következők:

A pénztárt, mondhatni, az iparos-osztály tartja fenn, mert mellettük elenyészően csekély az intézmény kötelekibe, rajtuk kívül még, törvényerővel belépésre kötelezettek száma.

Az ipari munkások heti járulékaikhoz az önálló iparosok, a munkaadók 1 harmaddal járulnak hozzá, tehát még az esetre is, ha az önálló iparosok önként mind be nem lépének, pedig sok lesz, aki családja tagjaival együtt belép, ahogy az intézmény áldásos voltát megismeri, — tehát

még ez esetben is ők adják a pénzforgalom 1 harmadát. Minthogy pedig ezen önálló iparosoknak, mint ipartestületnek, saját házuk van, melyben a pénztár hivatalai igen jól elválnak helyezhetők; ha már bérhelyiségekben van ez a hivatal: jogosnak és méltányosnak találták volna, hogy e helyiségek az ipartestülettől, annak házában béreltessenek ki és ezzel — hogy úgy fejezzük ki magunkat — a révén valamennyi megtérüljön a testületnek abból, a mit az egyes, a munkása hetifizetési 1 harmadának alakjában, a vámon a pénztárba befizet.

A jogosságon és méltányosságon kívül a pénztárnak az ipartestület házában leendő elhelyezése mellett a dolog praktikuma is.

Mert úgy áll a dolog, hogy a pénztárnál a munkás be- vagy kilépését, büntetés terhe mellett, 8 nap alatt tartozik a munkaadó bejelenteni és a befizetési kötelezettséget heteként vagy havonként teljesíteni.

Ügyde a munkás be- vagy kilépését a munkaadónak, törvény szerint az ipartestületnél is jelentenie kell, amely utóbbinak bejelentő hivatala a saját házában van.

Már most ezt a két különböző bejelentést a munkaadónak egymástól távol eső két különböző helyen kell teljesítenie, ami nem csupán fárasztó, de időrabló is; holott, ha a két hivatal: pénztári és ipartestületi, egy fődél alatt van, ezt a bejelentést egy füst alatt minden munkaadó kényelmesen teljesítheti. Egyéb se kell: csupán, hogy egyik szobából a másikba át-fáradjon.

Ezek a pénztár elhelyezésére nézve hangzottak panaszok és sérelmek és valljuk meg: hogy ezeknek jogos volta, elől elzárkózni jól nem lehet, mert mindenben igazak és a megoldás módja, mely már a panaszokban önként befogadjatik, mindenestre praktikus, a mellett üdvös is magára az intézmény fejlődésére és felvirágoztatására.

Azonban a panaszok mérlegelésénél is figyelembe kell venni, hogy minden új intézményt csak a gyakorlati tapasztalat apróán és teret egészéges útra.

Azt hisszük: ez a tapasztalat itt is meg fogja teremni a gyümölcsöt.

A Kelemen-ügy. Széles körben keltette föl az érdeklődést vármegyénk törvényhatósága közgyűlésének azon legutóbb hozott határozata, amellyel a tisztánmenő járás főszolgabíróját: Kelemen Béla drt., minden előzetes vizsgálat mellett a fegyelmi vizsgálat és vagyoni felelősség alá vonta és egyidejűleg állásától is felfüggesztette.

A budapesti lapok közül több és a szegedi lapok is behatóan foglalkoznak az ügyvel és a főszolgabíró felelősségével, megannyian, pártkéntet nélkül, élesen elítelve vármegyénk törvényhatóságunk eljárását. Sőt a »Budapesti Hírlap«, amely eddig hűséges letétmennyese volt a Sima-párt innen menesztett legvadabb tavrairati közleményeinek is, és éppen nem áll kormánypárti hírből, nem késik

határozottan kijelenteni, hogy a hozott határozatban politikai üldözést lát.

Mi, a magunk részéről, elmondtuk az ügyre vonatkozó nézetünket és a főbebezésre is bíralatunkat ösztintén és leplezetlenül. Mert nem lévén lekötöztetve senki, sem párt, sem egyének irányában, megselekedhettük ezt. Ujat az elmondottakhoz ezúttal sem fűzhetünk, mert amit ez úgyról megírtunk: annak egy betűjén sincsen okunk változtatni, még szemben a »Szentesi Lap« azon félreismérhetetlenül rosszakaratú törekvésével sem, amelyel — az általunk írottak balra magyarázásával — a főispánt ellenünk ingerelni törekszik.

Tallian Béla főispán, ha olvassa lapunkat, bizonyára nem szorul arra, hogy akár mi, akár a »Szentesi Lap« külön megmagyarázassuk neki az ott megírottak szellemét és intencióját.

Ha mégis — ezek dacára — ismételve foglalkozunk a Kelemen-üggyel, ez azért történik, mert közben hírlapilag lón pertraktálva, hogy Tallian Béla főispán rendeltileg intézkedett, miszerint Kelemen Béla dr. a hivatalát mindenesetre vezesse személyesen tovább, amíg felelőbevése ügyében a belügyminiszter nem dönt. Vagyis: a főispán a hivatalától való felfüggesztés tekintetében hozott határozatot, törvényadta jogával élve, nem hajtja végre.

Ugy irtak erről, mintha a főispán megtagadta volna a határozat végrehajtását. Megvilágítanunk is alig szükséges, hogy ez — a jelen esetre alkalmazva — képtelenség. Mert a megyei törvényhatóság meghozta ugyan a szóban levő határozatot, de semmi utasítást arra, hogy az — felelőbevése dacára is — végrehajtsa.

A törvény maga úgy rendelkezik, hogy a felfüggesztésre vonatkozó határozat — felelőbevése dacára is — végrehajtható, de nem, hogy végrehajtsa.

Nem lévén ez iránt semmi törvényhatósági intézkedés vagy utasítás, amit a törv. hat. bizotts. a főispánnak különben sem adhat, természetes, hogy a főispán annak teljesítését nem tagadhata meg, hanem egyszerűen törvényadta jogával élt, felfüggesztvén e határozat végrehajtását.

Az az okoskodás, hogy maga a határozat azzal, hogy Kelemen Béla dr., — annak vétele után — a hivatalos ügyek továbbvitelét nyomban átadta Siági szolgabírónak, — már effektuálva volna és ezt a főispánnak sincsen joga hatályon kívül helyezni: szintén nem állhat meg.

Mert a felfüggesztés iránt hozott határozat a főszolgabíró tényével még nincsen végrehajtvá, hanem csak akkor, amikor tőle, az e célra a fölöttes hatóság által kiküldötték a hivatalt átveszik és hivatalból helyettesített utódjának, leltár és jegyzőkönyv mellett átadják.

Még egy dolog van, amivel e kérdéssel kapcsolatban foglalkozunk kell.

Meg vagyunk ugyanis irva a »Szentesi Lap«-ban, hogy a hétfői megyegyűlés, Kelemen főszolgabíró ellen; amiért felelőbevéseben igazságokat mert kemény hangon megmondani: újabb fegyelmi vizsgálat elrendelése fog indítványba tétetni.

Ha ez így meg van írva, akkor bizonyosra vehetjük a következők megyegyűlés zajos, talán bojtányos lefolyását is.

Szemben e törekvéssel kettőre figyelmeztetünk:

A bosszútól lihegőket arra, hogy a

szenvedély rossz tanácsadó és a törvényhatóság nem bosszúművek eszköze.

A higgadtakat arra, hogy minden olyan törekvés ellen szoroson, egész erővel szövetkezzenek, amely vármegyénk jóhírnevének aláásásánál és teljes tönkretételénél egyébre nem alkalmas.

A magántisztviselők országos mozgalma.

A magántisztviselők körében rövid idő óta élénk mozgalom észlelhető. Hosszú évek után társadalmunk e nagyfontosságú osztálya is öntudatra ébredt és helyzetének javítására országos mozgalmat indított meg.

Midőn Budapesten szó volt arról, hogy a bankok tisztviselői egy kört alakítsanak, mely az ő érdekeiket megóvni legyen hivatal, igen természetesen a többi tisztviselők is szót emeltek egy ily érdekképviselet ügyében, mert van nagyon sok pótolni való a magánhivatalnokok helyzetében. A lapok hasábjai megteltek a helyzet nehézségeit tárgyaló fővárosi és vidéki tisztviselők leveleivel és Budapesten rövid pár nap alatt a lelkes tisztviselők nagy számban gyűltek egybe, hogy egy nyugdíjalap megteremtéséről tanácskozzanak. Mert legfőbb baj, hogy a tisztviselőknek nincs menedékük abban a korban, a mikor már nem képesek a munkára, hogy nincs nyugdíj-intézetük.

Azért a mozgalom első sorban azt célozza, hogy mindenkéltől egy nyugdíjintézet létesíttessék, s e végett a fővárosi magántisztviselők egy nagy bizottságot alakítottak, mely részben fővárosi részben vidéki magántisztviselőkkel áll.

A bizottság, hogy az ország összes érdekeltektől magántisztviselőit zászalja alá gyűjtse, felhívást bocsát ki, a mely felhívásnak különös nyomatékot ad az a körülmény is, hogy úgy a közéletnek, mint a kereskedelemnek számos vezérérfia szerepel rajta aláírása révén.

A mozgalom történetének egyik örövendős mozzanata, hogy Gulácsy Dezso országos képviselő a parlamentben is szóba hozta a magántisztviselők ügyét és így felszólalásával még a törvényhozás figyelmét is ráfordította az ügyre. A nevezett képviselő különben az előkészítő bizottság egy küldöttégének megírta, hogy a mozgalom iránt érdeklődni fog továbbra is és támogatni fogja minden erejéből.

Ez idő szerint úgy áll tehát az ügy, hogy a fővárosi és a vidéki magántisztviselők egyaránt a legelőkeltebben érdeklődnek iránta, részt vesznek benne és hogy a főváros és a vidék kereskedői, a részvényes vállalatok vezetői rokonszenvvel viselkednek iránta.

A szervezkedő bizottság üléseit állandóan Budapesten, a Páris szállodában tartja, hol a vidéki tagoknak igen szívesen szolgálnak levélileg is felvilágosításal.

Az országos nyugdíjgyesület létesítésének előkészítésére a fővárosban alakult százas bizottság, miután a központban a szervezés elomunkalatait elintézte, most vidéki kartársaihoz fordul és kéri őket, hogy az együttes munkálkodás céljából szervezkedjenek ők is, alkosanak minden városban egy vidéki előkészítő bizottságot és válasszanak egy bizottsági elnököket, ki az ő kívánságaik, nézetik képviselője, szószólója legyen. A vidéki bizottság elnöke egyszerűsind a központi százas bizottság tagja, ki mint ilyen állandó összeköttetésbe lép az előkészítő bizottság elnökségével Budapesten.

Az egyöntetűsége és a mi fő, a gyorsaság kedvéért kéri a bizottság kartársait, hogy gyűljenek mielőbb egybe és közöljék veic a mozgalomhoz való csatlakozásukat. Az értekezletet talán már jövő vasárnap, február hó 26-án meg lehetne tartani.

A százas bizottság, ha a vidéki albizottságok megalakultak; Magyarország minden részébe szétküldi gyűjtő íveit és akkor fog megválni, hogy az a lelkesedés, mely a mozgalmat megteremtette, megvan-e az országban, mindenütt? De nem kételkedünk ebben magunk sem, mert soha társadalmi osztálynak jogosabb igénye nem volt; mint a miült

elemeket magába záró és nagy száma által az allamban is számot tevő magántisztviselők osztályának, akkor, midőn bölcse előrelátással késő vénsége napjainak nyugalmat akarja biztosítani.

Ujdonságok.

Szentes, 1893. február 23.

— **Főispánunk körültre.** Tallián Béla, vármegyénk és a szomszédos Békésvármegye főispánja, az utóbbi megyében körültre tesz a »Békésmegyei Közlöny« híre szerint, hogy sorra látogassa a megyebeli községeket és személyesen betekintsen azok közigazgatása ügyvitelébe. A főispán a f. hó 24-ét e körültrejében Orosházán tölti, a havá ma este érkezik meg. Ottani ünnepes fogadására nagy előkészületeket tesznek és miután ottléte összeszűnik a kaszinói Széchenyi-arc képleleplezése ünnepével, a kettős alkalomból este a kaszinóban társasvacsera lesz. Tallián Béla főispán Ororházáról Szentesre jön, hogy itt a f. hó 25-én a közigazgatási bizottság gyűlésén, majd 27-én a megyegyűlésen előnköljön.

— **Szegedmegye.** E címre írja a »Magyar Hirlap« a következőket: »Jól értesült helyről írják, hogy a megyék tervezett újalakításánál a kormány Szeged-megyét címmel és Szeged székhellyel egy új megyét szándékozik alakítani. Az új megye Bács-Bodrogh-, Csanád-, Csongrád- és Torontálmegyék egyes részeiből alakulna.« Mi úgy vagyunk értesülve, hogy e megyeterület-rendezés keretében inkább Pestmegye alsó része és a Felsőtorontál vonatnék be.

— **Ipartestületi választások.** A helybeli ipartestület a f. hó 21-én tartotta meg, rendes évi közgyűlése keretében, a tisztújítást, ez alkalommal előnököt, számvevőket és előjárókat választott. Az érdeklődés ezúttal az iparosok közt a szokottnál nagyobb volt. Előnkké megválasztottot egyhangulag: Sós Ferenc; számvevők: Kanász Nagy Antal, Juhász Sándor és György Sándor, pót-számvevők: Dezső Sándor, Szőke István és Varga Béni. Az előjáróság tagjai lettek: az asztalos-iparosok közül: Id. Szathmáry Pál, ifj. Tarnóczy Mihály, id. Konez Imre rendes és Konez Antal póttagnak; a cizmadiá-iparosok közül: Tanczos Lajos, Botka István, Kanász N. Lajos, Rác Béni, Tóth László rendes, Török Matyas, György Sándor póttagnak; a bográr-iparosok közül: Vida Sziesz Daniel, Ugrai Mihály rendes és Dóczy Lajos póttagnak; cipész-iparosok közül: Mácsai Lajos, Kmettyk László rendes és Simon Eduard póttagnak; kádár-iparosok közül: Bereceli Daniel; kalapos-iparosok közül: Hunyadi Sándor; kovács-iparosok közül: Kovács József, Virágos Tóth Ferenc rendes és Siprók Sándor póttagnak; szabó-iparosok közül: Kádár Imre, Kiss Sándor, Solti Ferenc, Varga Albert rendes és Kanász N. Antal, Kovács Lajos póttagnak; timár-iparosok közül: Kolpaszky Lajos; ács-iparosok közül: id. Tarnóczy Mihály; kőműves-iparosok közül: Dobóczy József; szíjgyártó-iparosok közül: Karay Ferenc; szűcs-iparosok közül: Terjék János; vegyes-iparágakból: Varga Imre korszós, Dósi György bádógos, Krébecz Lajos takács, Vass Béla lakatos és Fenyvesi János kosárártó rendes, Veréb István rostás póttagnak.

— **Bimbóhervadás.** A gyermekfajtagató halál-angyal, a difteritisz és egyéb torokbajokkal kísértó rém ismét alaszított városunkra, hogy gyászba, siralomba döntse családok reményességét, megkoskassza a kicsiny földpüppöket kint, az enyészet tanáján. Beköszönt a rémes ellenség lapunk felől-szerkesztője: Mátéffy Ferenc dr. esaiádi tüzehelyhez is, a f. hó 18-ról 19-ére virradó éjszakán kiragadván a szülők szerető karjai közül 20 hónapos gyönyörű Vilma leánykájukat, kinek gyenge szervezete nem volt képes megbirkózni a fajtagató

kórral. A kedves kis gyermek temetése, a rokonok és jó barátok nagy részvétél, a f. hó 20-án, délután volt. Enyhítse a szülők mély bánatát a tapasztalt általános részvét, enyhítse a tudat, hogy kedves, ártatlan kiscsinyuk lelke az angyalok karába sorakozott a magasságos égbén, mely halálunk után minden jó lelkek végső állomása és talalkozója.

— **Megalakult egylet.** A szentesi iparos-íffűség végre megemberelte magát. »Önképző-Kör«-ének vasárnap délután megtartott alakuló közgyűlése esemény-szamba mehett. A nagy érdeklődés, látogatottság lehetővé tette a megalakulást, nemcsak, hanem valószínűleg élénk egyleti életet ígért. A betérjesztett alapszabályok tárgyalása nem egy sikerült felszólalásra és pótlásra adott alkalmat. A Bereceli Daniel és Korsós T. Sándor egyleti tagok által megvizsgált pénztári állapotról szóló jelentés kapcsán, Kanász Nagy Antal volt pénztárnok bűző safrókadására a közgyűlés méltán adózott elismeréssel. A felosztott képző- és segélyező-egylet vagyonának átvételére és átadására az előnk indítványára bizottság küldetett ki. Tagjai: Rác Zsigmond, Hollósy János és Konez Antal. Már a tisztújítás következett. Ekkor az előnk a szépszámmal megjelölt hallgató íffűségű fordult, felhíván azt tömeges belépésre. A felhívás nem maradt eredmény nélkül, 22-en kötelező aláírással az »Önképző-Kör«- új tagjai lettek. Ugyancsak az előnk indítványára egy kandidáló bizottság készítette elő a megejtendő tisztújítást. Ennek ajánlata alapján egyhangulag történt a tiszt állások betöltése. Előnk: Rác Zsigmond; alelőnk: Kanász N. Antal; jegyző: Faragó Sándor; pénztárnok: Konez Antal; gondnok: Hollósy János; könyvtárnok: Korsós T. Sándor; választmányi tagok: Bereceli Daniel, Simon Eduard, Pető László, Farkas Antal, Szigeti Zoltán, ifj. Szathmáry Pál, Csillagh Armin, Török József, Dömsödi Pál, Berényi Antal; póttagok: Demeter Imre, Mácsai István, Mácsai Zsigmond és Prázmoszky Aladár lettek. A rendezőség megalakítására titkos szavazás keretében, szavazatszedő bizottságul Dömsödi Pál előnklete alatt Mácsai István, Szigeti Zoltán, Faragó Sándor küldettek ki azzal a megbízással, hogy a választás eredményét tudató jegyzőkönyvet masnap juttassák a megválasztott előnk kezébe. A megválasztott hat rendes és ugyanannyi pótrendező: Kiss Lajos, Hajdú János, Papp Ferenc, Kádár Antal, Németh Zsigmond, Vass Mihály, Borbély László, Sipos Antal, Bajkai Balint, Ersek Imre, Hering Gyula és Terjék Balint. — Rác Zsigmond indítványára az »Önképző-Kör« megalakulása körül szerzett érdemeinek méltánylásul a közgyűlés Petrovics Soma volt előnököt tiszteletbeli előnknek, nemkülönbön Balázsovits Norbert, Balogh János, Zsoldos Ferenc és Bajcer Lajos urakat az »Önképző-Kör« tiszteletbeli tagjainak megválasztotta.

— **Dominóbal.** A helybeli jótékony nőegylet szombati dominóestélyére, melyet a kaszinó új termében, az egylet által fentartott kisedővő javára rendeznek, nagyban folynak az előkészületek és az általános érdeklődés után írtve, ez a vigalom semmiben sem fog elmaradni a lefolyt farsang jobb sikerű vigalmá mögött. Amitől tartottunk — hogy az estélyen minden lesz, csak éppen dominó nem, szintén nem következik be, mert Jakó Mihály jóhírű szabóüzletében igen sok megrendelés történt dominókra. Volt alkalom és csinos kiállítás rászánású jelmezeket megtekinteni és elmondhatjuk, hogy igen élénkítően fognak hatni a bál közönségénél. A táncvigalom francia-négycséses kezdődik, melyre a dominós hölgyek kéri fel a táncosokat. E négyes után, külön helyiségben történik a demaskirozás, hogy így a férfiak talalgathassák: igazon ki is volt a nők közül, aki őt egy négyesre való felhívással kitüntette? — Megemliteni kívánjuk, hogy Jakó Mihálynál kész női dominók, e célra készítve, kaphatók 4 ft 50 kr. és 6 ft 50 krajcárjával számítva.

— **A postahivatal védelme.** A királyi postahivatal vagyonbiztonsága érdekében ud-

vös intézkedést tett a szegedi II. kerületi csendő-parancsnokság, elrendelvé, hogy a postahivatal, különösen éjnek éjadján, rendőri felügyelet alatt álljon. A főkapitány a vett rendelet értelmében megette a szükséges intézkedéseket és ezentúl a postahivatal előtt valószínűleg éjjeli rendőri poszt lesz alkalmazva.

— **Eleven árú.** A gyöngyösi rendőrség megkeresésére letartóztatta rendőrségünk Rosenschein Feri és Mayer Soor lengyelországi zsidó nűkat, kik közül az idősebb 14, az ifjabb 12 éves lehet. A nűk betöréses lopás-vannak vádolva és egy direktre éretük jött gyöngyösi rendőr visszakisérte őket oda, ahonnan szökte jöttek el, dacára annak, hogy egyes jószívű emberbarátok kellő pénzbeli biztosítékot akartak éretük letenni, hogy úgyik itt tárgyalassék le. Megindító e két nű története. Mintegy másfél év előtt a kiskőrösi zsidó kántor vette meg őket Lengyelországban. Megvette a szó szoros értelmében, mint eleven árút, mint rabslógaít. Azután ahogy vitte volna őket magával, hogy — szép hangjukat felismerve, kántorsegeknek kiképezze, azonmód ismét eladta őket eleven árúként, a gyöngyösi kántornak. Tovább egy évvel volt ott e két nű valóságos rabslógaít, mert az ennielőjükön kívül gádzdjúktól semmit nem kaptak. Végre aztán megúván ezt a rabslógaítet, mintegy 2—3 hét előtt megúvrottak Gyöngyösről és ide vetődtek, hol valóban szép hangjuk miatt az iteni kántor vette őket pártfogása alá, míg most a gyöngyösi rendőrség, állítólag betöréses lopás büntette miatt, visszakísértette őket.

— **Kelímes muszka invázió.** Csudának sem hitte volna soha senki, hogy nagy Magyarországon valaha kedves legyen a muszka vendég és ime, ez a csuda még is megtörtént: a Szlavianszky orosz nemzeti daltársulat pár éve örömmel ünnepele a főváros művelő közönsége, lelkesen tapolva az »Ej Uchenie« hajósdaibnak és a tarsulat által, festői kisorozat jelmezben előadott egyéb népdaloknak. Annak a tarsulatnak egyik fővonzóereje volt az igazgató kedves, szép leánya: Szlavianszky d. Agranoff Nadina, aki azóta maga szárnyára kelt, apjától önállóan szervezett daltársulatot, amellyel most az orosz énekes műzsanak minden sziveket meghódolttva, járja be Európát. Nagy körültrejében, a szép Nadina tarsulata, a f. évi március 18-án városunkba is beköszönt, hogy itt egy hangversenyre rendezzen e napon, valószínűleg a kaszinó termében. Az orosz daltársulat ez idő szerint Bécsben arat diadalt-diadalra és a császárváros első rendű zeneműbírlóinak egyike egy ottani előkelő lapban így ír róla: »Igen figyelemre méltó a hangok finoman nűanszozott összezenge, az erős, mily basszus mellett a kellemesen lágy, szinte elhaló pianók. Különös érdekét kölcsönözött a hangversenynek a műsor izléses összeállítás, amelyben Szlavianszky kisaszonny szóló kelően érvényesülnek és lelkes tapsot arattak.« Az orosz daltársulat kiérdemelt nagy híre után e szerint ritka művelészetben lesz részünk a jövő hó folytán. A hangversenyre előjegyzéseket már most elfogad Stark Nándor könyv- és zeneműkereskedése, számozott ülőhelyre 2 ft, számozatlan ülőhelyre 1 ft 50 kr és állóhelyre 1 ft 50 kr.

— **Halálözások.** Dús aratást tartott a halál a lefolyt héten városunkban, sok esaiadot borítva gyászba, felkölve azok iránt az emberi részvétet. A lapunkban már közzölt halálcseleken kívül a következőkről vetünk gyászhirot: A f. hó 19-én hunyt el városunk egyik matróznja: öv. Kovács Lászlóné, néhai való Kovács Elek ügyvéd és lapszerkesztő édes anyja. Ugyancsak a f. hó 18-án haltak meg Halász Sándor helybeli vaskereskedő neje, született Végh Lidia úrnő is, gyermekágyban. A korán elhunyt fiatal asszony Végh Sándor bírósági végrehajtó leánya volt és temetése a f. hó 20-án délelőtt volt a gyászoló család és nagy-számú gyászgyülekezet részvétél. Végre e nap éjszakai, 19-ére virradóra halálozott el T. a. u. Dávid izr. tanító 8 napos Margit leánykája is.

— **Közegészségügy-ellenes kihágás.** A városi rendőrök egyike jelentést tett a főkapitányságnál, hogy Sarkady Nagy Mihály első tizedbeli lakos, meg nem engedett módon 72 drb. sertést tart az udvarán. A mai járványos időben, amikor mindenféle fertőző kórok teszik a nélkül is bátorlatanná a közegészségügyet, a rendőrség által gyakorolt szigorú ellenőrzés nagyon is helyén van és kell, hogy a közegészségügy ellen ilyes merényletet elkövetők büntetésüket elvegyék.

— **Jó matéria.** Ami ecetté akar válni, hamarosan megsvanyodik az, — tartja a közmondás; emberre nézvést: aki rosszra fog válni, gyerek-korában kiütnek azon a gonosz indulatok, alacsony vágyak. Kóhn Kálmán szegvári illetőségű fiú még csak 15—16 éves és ime, olyan jó matéria, hogy már is dolgot ad a rendőrségnek, mely épp tegnap fogta el a gonosz csontot, a mult héten itt elkövetett tolvajlása miatt. Kóhn Kálmán mintegy 8—10 napja érkezett városunkba Szolnokról a reggeli vonattal és a pályaudvarból kilépve, nyomban tolvaj-kalandra indult. Legelsőben Czukermann Károly kereskedő portáját tisztelte meg a látogatásával, honnan menten megugrott, ahogy behatolását a cseléd észrevette és rákiáltott. Innen a szomszédos Varga Imre kispiazi kereskedő portájára tért be. Az udvaron levő elkülönített lakás ajtóit nyitva találta, egy élő lény nem volt a közelben, az alkalom kedvező, Kóhn Kálmán ki is használta hát, eltolvajolván egy kabátot, 2 fekete nadrágot, egy pár cipőt, három inget és egy nyakkendőt, szóval: egész kis ruhátart, melyből csak a mellény, kalap és lábravaló hiányzott. Miután észrevétlenül sikerült a házból kiosonnia is, a lopott holmit egyenest a piacnak tartott, hol is szerencsésen elkötya-vetyélt mindent az ócskásoknak; aztán — illa berek, nádak, erék, megugrott. A tolvajlás hírévé, a rendőrség nyomozni kezdte a tolvaj fiút, de hiába. Kóhn Kálmán előbb Szegvárra, onnan ismét Szolnokra rándult és bizony bottal üthetik vala a nyomát, ha maga nem megy kelepcebe. Első itteni vendégszerelésének kitünős sikere ugyanis vakmerővé tette a jó madarat. Elszánta magát, hogy ismét kirándulást tesz Szolnokról Szentesre. Tegnap vitte keresztül ez elhatározását. Azonban, alighogy ideérkezett, rátette a kezét az éber rendőrbiztos, hogy átadja a büntető igazság-szolgáltatásnak, mely — ha megjavítani nem fogja is, — de megbűnhődötti tolvajlásáért.

— **Diákbal.** A helybeli főgimn. felsőbb osztályú növendékeinek táncvigalma, mint erről lapunkban már hírt adtunk, március 4-én lesz megtartva. A rendezőség megalakult és az előkészületek nagyban folynak. Ugy halljuk, az ifjuság beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben a nagyvendéglői teremnek a táncvigalomra való ingyenes átengedését kéri, miután a bérlet 2 ily ingyenes átengedésre szerződésileg kötelezve van. Azt hisszük, a tanács nem fog elzárkózni az ifjuság ily kérelme elől, hanem készségesen teljesíti azt.

Egész selyem, mintazott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kokszás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 fele diszpozíció és 2000 különböző szín- és arnyalatban) szállít postabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zurióban. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, akik felejtethetetlen jó atyánk, illetve nagyatyánk: id. Dózs a Lajos utolsó tisztesség-tételén megjelenni szívesek voltak — és ezzel mélyen érzett fájdalomunknak enyhítést szerezni igyekeztek — fogadják ezúton hálás köszönetünk nyilvánítását.

Szentes, 1893. február 20.

A gyászoló család.

MEGHÍVÁS

A »szentesi sport-egylet« folyó évi március hó 5-én (vasárnap) délután 3 órákor, a vármegyeháza alispáni elfogadó-termében, évi rendezés közgyűlést tart, melyre a tisztelt egyleti tagokat ezennel van szerencsém meghívni. Szentesen, 1893. február 23-án.

Fekete Márton,
egyleti elnök.

Irodalom.

A »Vasárnap Ujság« február 19-iki száma 14 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: »Az új államtitkárok.« (Gróf Andrássy Gyula, báró Jósika Sámuel és Lukács László arcképeivel. Fényképek után metszettek Morelli Gusztáv.) — »Rakovszky István, az állami szümvészék új elnöke.« (Arcképpel.) — »Dalok.« Zempléni Árpádtól. — »A Ferike halála.« Családi kép. Irta Szívós Béla. — »A Roumania hajótörése.« Képpel: A hajótörés romjainak összeszedése a portugál tengerparton.) — »A román trónörökös párt fogadtatása Bukarestben.« (Képpel.) — »Magyar vásár Belgrádban.« (Képpel.) — »Nagy biborosok.« — »A harmadik lövés.« Elbeszélés. Irta Gonda Dezső. (Goró Lajos rajzával.) — »Várkastély a Kárpátokban.« Regény Verne Gyulától. Képpel. — »Kovács Mihály.« (Arcképpel és »Arpád fejedelemmé emeltetése« című festmény rajzával.) Maszák Hugótól. — »Lilinkaláni királynő.« (Képpel.) — »Tanlongo, a Banca romana igazgatója.« (Arcképpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendező rovatok.

A »Vasárnap Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

KÖZGAZDASÁG.

Az országos iparoktatási tanács igen látogatott ülést tartott, Darányi Ignác országgyűlési képviselő elnöke alatt. A napirenden igen érdekes tárgyak voltak. Mindenek előtt letárgyalta a tanács az iparosanoncolak új szervezetét, csekély, lényegtelen módosításokkal magáévá téve az albizottság javaslatát. A második tárgy a körmöcbányai csipkeverő tanműhely szervezete és tan-terve volt, melynek részére a tanács egész új szabályzatot dolgoztatott ki. A kereskedelmi miniszternek azon leiratát, hogy a tárcája főhatósága alatt álló valamennyi ipari szakiskola és tanműhely, valamint a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel létesített megállapodások alapján, ezen tárcza főhatósága alatt álló ipariskolák gyakorlati oktatásának felügyeletével Szerényi József, kir. tanfelügyelő, a tanács titkárat bízta meg, tudomásul vette a tanács. A kereskedelmi miniszter egy egész iparoktatási program kidolgozására hívta fel a tanácsot, a teljes ileszen fontos ügy előkészítésére, dr. Matlekovits Sándor elnöke alatt kiküldött egy albizottságot. Igen érdekes tárgyat képezte a tanácskozásnak a kereskedelmi miniszter leirta a hit- és erkölcsstanak az ipariskolában való tanítása tárgyában, melyre nézve a tanács az partörvény 83. §-a által elfoglalt álláspontra helyezkedett. A kézműves-iskolák kérdésének tárgyalását a tanács a jövő ülésre halasztotta.

Vasúti menetrend.

Budapest—k. szt.—márton—szentesi vonal.

Budapest—Szentes.

Budapestről indul 8 ó. 25 p. reggel, 9 ó. 30 p. éjjel. Szolnokra érkezik 11 óra 28 perc délelőtt, 12 óra 35 perc éjjel.

Szolnokról indul 11 óra 47 perc délelőtt, 3 óra 51 perc éjjel.

Szentesre érkezik 4 ó. délután, 8 óra 13 perc reggel.

Szentes—Budapest.

Szentesről indul 5 ó. 35 p. éjjel, 12 óra 05 p. d. u. Szolnokra érkezik 9 óra 44 p. d. e., 4 óra 17 p. d. u. Szolnokról indul 11 óra 22 p. d. e., 4 ó. 47 p. d. u. Budapestre érkezik 1 óra 50 perc d. u., 8 óra 40 perc éjjel.

Laputalajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Meghívó.

A »Szentesi Hengermalom-Részvénytársaság« 1893. évi március hó 12-én, délután 3 órákor, Szentesen, a malomtelepen tartandó

rendes közgyűlésére

a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Szentes, 1893. február 22-én.

A »Szentesi Hengermalom-Részvénytársaság«
Igazgatósága.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése s az évi zármérleg, nyereség- és veszteség-számla megvizsgálása, jóváhagyása s az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.

2. A zármérleg eredménye tárgyában határozat-hozatal.

3. Két igazgatósági tag és egy ügyvezető-igazgatónak, — az előbbieknél 2 évre, az utóbbinál 3 évre leendő megválasztása.

4. Egy, esetleg 2 felügyelő bizottsági tag választása.

5. Az alapszabályok 10. §-a értelmében 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt netalán beadandó indítványok tárgyalása.

6. Jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő két tag megválasztása.

Felhívatik a t. részvényesek figyelmé arra, hogy a megvizsgált zármérleg-, nyereség- és veszteség-számla, az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentéssel együtt, a közgyűlést megelőző 8 napon át a társasági üzlethelyiségben a részvényesek általi betekintéssel megrendelkezésre állanak.

Soós Antal kerékgyártó

II. tized 107. szám alatti lakóháza kedvező feltételek mellett eladó. — A házban jelenleg bolthelyiségnek alkalmas kovács-műhely, hozzátartozó és bérbeadható lakással van.

Zukkermann Ignác

III. tized 125. számú (Nyíry Sándor vaskereskedő úr üzlete átellenében levő) háza, mely áll több lakásból és üzlethelyiségből, — azonnal is kiadó. — Értekezhetni a tulajdonossal. 5